

Vanhankaupunginlahden eläinhavaintoja 2015 -nisäkkäät, matelijat, sammakkoeläimet

Koonnut Eero Haapanen

Kerätty omia havaintoja ja mm. sähköpostipyynnöllä
12.11. Tringa-verkossa.

HS-Hannu Sarvanne
EH-Eero Haapanen
MMR-Markku Mikkola-Roos

Päivitetty 7.1.16

Havaittujen lukumäärä yksi, ellei toisin mainita.

Nisäkkäät

Siili

19.8. Havaintoja vain Viikintien pohjoispuolelta.
Nuppukuja 1 (kadunnumero), vuoden ainoa havainto
(HS). Nuppukuja 5 elokuussa, vain yhden kerran tänä
kesänä (Katja Markkula). Kesällä 2 auton alle kuollutta
Tilanhoitajankaari 12 kohdilla. Lisäksi yksi elävä
Tilanhoitajankaari 11 (Otso Häärä).

Metsäpäästäinen

Useita kuolleita Lammassaaren ja Kuusiluodon
pitkoksilla vuoden mittaan.1.8. Säynäslahdentie
ulkoilutiellä kuollut (EH).

Vesipäästäinen

Tammikuusta maaliskuulle Taka-Viikki, pellon oja. Kesällä Purolahdella (Otso Häärä). 21.1 Hallainvuoren SW-puolelta Viikintien suuntaan laskevassa alle metrin levyisessä ojassa (päivällä), ruokaili aktiivisesti kasvillisuuden seassa, – 5 astetta pakkasta. 15.4 Puhdistamon ojan vallin polulla kuollut. 3.8. Purolahti, ulkoilutiellä (HS).

Kontiainen

17.08.2015 Herttoniemen siirtolapuutarha, kävelytiellä kuollut (Henri Koskinen).

Pohjanlepakko

10.7. Arabianranta Rörstrandinkatu 1 (Tommi Hartikainen)

Rusakko

7.2. Viikin pellolla lähekkäin kaksi kuollutta, veristä, mahdollisesti metsästettyä, joita varikset ja kanahaukka söivät (HS). 3.4. Kuusiluoto (EH). 15.4. nuori kanahaukkanaaras iski rusakkoon Tulvaniityllä pitkän syöksyn jälkeen. Haukka ei saanut kunnon otetta ja rusakko pääsi irti. Haukka yritti vielä kahdesti, mutta oli matalalennossa selvästi rusakkoa kömpelömpi, ja rusakko pääsi Hakalan metsän suojaan (MMR). 30.05.2015 Viikki, koetilan pellot 10 rusakkoa (Henri

Koskinen). 10.10. ja 29.10. Kuusiluoto, ei sitä ennen kesäaikaan (EH, Harri Pitkänen).

Kaniini

28.6 (n. klo 5.00) Herttoniemen siirtolapuutarhan W-reunassa, loikki pensasaidan alle (HS). 8.11. Viikin vanha puhdistamo, ulkoilutie (Katja Markkula). Arabianrannassa näkyy toisinaan, ja huomattavasti yleistynyt taas siellä (EH, Tommi Hartikainen).

Orava

5.5. söi puussa banaaninkuorta Pornaistenniemen lintutornin vallilla. 1.8. Annalassa isossa pöntössä 2 poikasta aukolla.

Metsämyyrä

Kuusiluodossa kesä-elokuussa näkyvä ulkona, myös huvilan sisällä.

Vesimyyrä

Säynäslahdenpuron pelto-osuudella vakiolaji, tammi-helmikuussa yhdellä katsomalla viisi yksilöä Keinumäen ulkoilutien rummun ja siitä seuraavan, Gardenian suunnalla olevan rummun välissä (n. 200 – 300 m matkalla). Uivat yli ojan.

Toinen runsas esiintymä on Taka-Viikissä Viikinojassa, Patteripellonraitin sillan ja siitä yläjuoksulle päin seuraavan sillan välissä (n. 200 m).

(HS). Taka-Viikin ja Viikin ojissa näkyvästi (Otso Häärä). 20.04 Fastholman lumenkaatopaikka, N-puoli (Henri Koskinen).

Piisami

5.2 (HS) ja 14.2. Gardenian ojassa (Markku Ojala). 15.4. Pornaistenniemen etulampare, uimassa (HS). 23.04 Viikinoja Kevätkadun päässä (Henri Koskinen). 6.5. Purolahdella (Tommi Hartikainen). 16.6 Säynäslahdenpuron peltoa halkovalla osuudella, Kotiniityn kohdalla (Keinumäen ulkoilutien rummusta 50 – 100 m N-suuntaan). 22.12 sama paikka (HS).

Peltomyyrä

23.10. Kivinokassa, varpuspöllön kynsissä (Otso Häärä).

Vaivaishiiri

Lokakuussa isolepinkäisen nokassa Viikinojan varressa Etu-Viikin pelloilla. (HS).

Metsähiiri

Perushiiri Kuusiluodossa (EH).

Peltohiiri

28.5. Purolahti, ulkoilutiellä, valokuvattu (Aarre Joutsenvirta).

Rotta

25.05.2015 kettu juoksi iso rotta suussaansuon Mäyrämetsään Koetilan peltojen poikki (Henri Koskinen). Lokakuussa Arabianrannassa, Rörstrandinkatu (Tommi Hartikainen).

Kettu

12.4. Lammassaaren hoitoniityllä (Tommi Hartikainen).
18.5 yritti ryöstää Lemmenlehdon reunassa kanadanhanhen pesää, mutta hanhikoiras karkotti ketun. Koiras kohotti kaulansa ja levitti siipensä ketun ja pesällä hautovan naaraan välissä. Pesää kiertänyt kettu oli tällöin noin viiden metrin päässä pesästä ja metrin etäisyydellä koiraasta (HS). (Samaan tapaan kanadanhanhi puolusti onnistuneesti pesäänsä Klobbenissa 1.5.2014). 10.6. klo 10 Lammassaaren niityllä saalistamassa (MMR). 18.6. Hallainvuori (Tarja Jussila). 13.7 päivällä Kyläsaarella, aidatulla maa-ainesalueella (HS). 22.12 (klo 14.30) Mäyrämetsän reunassa 2, toinen ajoi takaa toista (HS).

Supikoira

29.8. tuli Klobbenista Hakalaan (Otso Häärä). 30.8. klo 21 ja 31.8. klo 16.40. käveli lietettä Klobbenista Purolahdelle (HS, Taavi Sulander).

Kärppä

7.2. Kyläsaaren venevarikon rannassa purkujätekasassa pitkään vilistämässä, kuvattu (EH). 19.4. Viikin ladolla (Anu Hiekkänen). 22.5 juoksi kärppä myyrä suussaansuon Etu-Viikin peltojen punaisen ladon viereisestä ojasta

peltotielle (n. klo 13.30). Jatkoj laukkaa tien reunassa kohti ladon viereistä hakametsikköä. Haarapääskyt syöksyilivät kohti kärppää (Hannu Sarvanne). 7.8. Kuusiluodossa (Terry O'Reardon). Elokuussa viisi yhtä aikaa Purolahden lavalla ("Kolmannen käden" tieto, HS)

Lumikko

25.4. Etu-Viikin peltojen keskellä olevalla ladolla (Tommi Hartikainen). 8.6 loikki Purolahden tornin alle ukkossateessa (n. klo 13.00). 16.6 Hakalan SE-reunassa, loikki ulkoilutien yli peltojen puolelle. (HS)
2.8. Lammassaaren pitkoksilla sammakko suussa (Hannele Sarkki) 26.12 Taka-Viikissä, Hallainvuoren länsipuolisen pellon ojan penkalla, vähän kesäkarvaa pään alueella (HS).

Minkki

5.10. klo 21 Pornaistenniemen laiturilla (Tarja Katajisto).

Näätä

31.8. Susitiellä korkean kuusen latvassa (tuntematon ulkoilija, HS). Elokuussa ilmeisesti näätä tyhjensi Kuusiluodossa 10 uuttukyyhkyn pesää. Elo-syyskuussa emolintuja joutui saaliiksi Kuusiluodossa pöntöissä kaksi, sekä yksi Lammassaaressa ja yksi Pornaistenniemessä. Sitä ennen petojen aiheuttamia pesätappioita ei varmistettu.

Mäyrä

16.5. pelastuslaitos kaivoi yöaikaan pienellä kaivinkoneella kuusi tuntia mäyrän luolastoon mennyttä koira Mäyrämetsässä. Kuoppa tehtiin ulkoilutien kohdalle ja luotiin umpeen, koko suurta luolastoa ei avattu. ”Koiranomistaja joutui turvautumaan Helsingin pelastuslaitoksen apuun lauantai-iltana Helsingin Viikissä, kun koira oli kadonnut maan alle. Irti ollut koira sukelsi luolastoon, joka oli ilmeisesti mäyrän kaivama. Omistaja kuuli maan alta tappelun ääniä puolen tunnin ajan, minkä jälkeen hiljeni. Helsingin pelastuslaitoksen mukaan omistaja yritti etsiä koiraansa yli kahden tunnin ajan ennen kuin hän soitti hätäkeskukseen.” (HS 18.5.). 2.7. klo 23 Pornaistenniemen lehdossa (Pasi-Pekka Peisi). Elokuussa n. klo 18.00 juoksi Etu-Viikissä lehmien keskellä laitumella ja alitti tien ladon kohdalla rumpuputkea pitkin,jatkoi ojassa tulviksen suuntaan (Kaj Hällsten).

Saukko

13.12.2014 klo 11.30. peilityynellä itäisellä selällä kolme, poikue. Korkea ääni ”iih, iih” –ääni kuului, ja kaksi saukkoa lähestyi Klobbenista uivaa saukkoa, ja kaikki uivat sitten Fastholmaan (Mikko Alestalo). 31.12. 2014 klo 01 Vanhankaupunginkosken itähaaran suvannossa jäänreunalla söi kalaa pelottomasti (Pasi-Pekka Peisa). 30.1. 2-3 yksilön jäljet Kuusiluodosta Klobbeniin ja Viikin suuntaan (EH, Raimo Pakarinen, Kaisa Pajanen ym.) 18.3. klo 01 Pornaistenniemellä puhdistamon ojassa äänekkäästi tuhiseva ja jäätä rikkova (Pasi-Pekka Peisa). 29.3 klo 19.40-20.45. Säynäslahdenpuron suulla (Anu ja Eino Hiekkänen). 7.4.

Hakalan tornin edustalla kalastamassa ja 3.6. Pornaistenniemen piilokojun lampareella (Tommi Hartikainen). 23.12. klo 16.45. Pornaistenniemen lampareessa uimassa ja sukeltamassa vuoronperään, hätisti lampareen toiseen päähän kaksi kyhmyjoutsenta (Taavi Sulander, EH)

Hirvi

16.6. Saunalahden pohjukassa aikuisen hirven jäljet (HS).

Metsäkauris

Kauriiden pelottomuus ja näkyvyys lisääntyi harppauksella. Myös kesäkuukausina kauriit olivat pelloilla näkyvillä ja eivät väistäneet katselijoita. Pelottomia olivat Tapani Järvisen mukaan alueella syntyneet nuoret yksilöt. Yhdellä kauriilla oli kolme vasaa, toisella kaksi. Joitain havaintoja:

24.4. Lammassaaren hoitoniitty 1 naaras

24.4 metsäkaurisnaaras ja komea pukki (haarakkaat sarvet, joista nahka irtoamassa) tulvaniityn

pohjoisreunalla ruokailemassa. 29.4, 30.4 ja 4.5

metsäkaurisnaaras samassa paikassa. 4.5

metsäkaurisnaaras myös Keinumäen tornin edustan lampareen reunalla syömässä ruohokasveja (HS). 7.5.

Klobben 1 uros 15.5. Fastholmassa koiras ja naaras (EH).

18.5. Hakalan lavan edustalla metsäkaurisnaaras ruokailemassa, Keinumäellä ulkoilutien vierellä sekä Viikinojan varrella tulvaniityn N-osassa. Liekö syynä metsäkauriiden näkyvyyteen se, että ne ovat tottumassa

ihmisiin ja niitä on vuosi vuodelta enemmän.

Metsäkauriita näkyy jokaisella Viikin retkellä (HS).

21.5 kaksi metsäkaurisnaarasta Kivinokan portin tuntumassa (n. klo 5.30). Todennäköisesti samat kaksi naarasta tunnin kuluttua Ponnistuksen majan jalkapallokentän laidalla (HS).

24.5. Lammassaaren pitkosten saarekkeessa (MMR)

Tänä suvena niihin on törmännyt Viikissä myös valoisalla, ainakin useammin kuin aiemmin, tuntuu että kauriita on kaikkialla. Viime talvena löysin päivälepopaikkoja Keinumäeltä, Hakalanniemeltä ja Mäyrämetsästä, kun aikaisempina talvina kauriit ovat keskittyneet Fastholmaan (kauraruokintaa oli sekä Fastholmassa että Mäyrämetsän vieressä). Ehkä syynä laajempaan esiintymiseen oli vähäluminen talvi, mustikanvarpuja näyttivät syöneen monin paikoin. Vielä ei yleisöltä ole tainnut tulla valituksia liioista kauriista? Minä olen kuullut vain ihastelua. (HS)

25.4. juoksi Mölylän eteen ruovikkoon, koiran säikyttämä (EH). 13.5. kaurispariskunta ui Lammassaaren niityn pohjoispäästä Klobbeniin (Arne Mettinen). Klobbenissa kauriiden laidunnus selvästi näkyvissä ensi kertaa, kesäkuussa.

4.7. Mölylä naaras ja 2 nuorta (Tommi Hartikainen).

10.8 tilanne oli vielä rauhallinen. Näin uroksen ja naaraan ruokailevan Viikinojan varren niitetyllä rehunurmipellolla (klo 17.00), uroksen kuono kylläkin lähellä naaraan peräpäätä.

Torstaina 13.8 Hakalan tornin edustalla ei enää pidätelty. Olin nähnyt yksinäisen uroksen kahlaamassa Hakalanniemestä Klobbenin kannakselle (klo 14.30) ja yksinäisen naaraan tulevan tuntia myöhemmin

kannakselta Hakalaan. Klo 16.15 tornin vieressä rysähti, uros oli löytänyt naaraan. Naaras ryntäili rinteeseen pensaikossa, riensi rantaan ja takaisin rinteelle. Uros teki samat mutkat samalla vauhdilla, ei päästänyt naarasta karkuun. Kävi aikamoinen ähkinä. Uroksen jahtia helpotti laitumen aita, joka esti naarasta juoksemasta ylemmäs mäkeen. Varttia myöhemmin pari päätyi rannan ruohikkoon ja paikalla hiljeni. 18.8. klo 14.00 pari Tulvaniityllä, jonka pukin vasemmasta sarvesta puuttuu yksi sakara, oikeassa on kolme. Tämä pukka liikkuu Viikinojan varren niityillä ja pensaikossa (HS). Sama pari 19.8. klo 17 Purolahdessa Viikinojan varressa koiras ja naaras, jotka parittelivat, valokuvattu (EH). 22.8. Purolahti uros, naaras ja 2 nuorta, 30.8. Purolahti 1 uros (Tommi Hartikainen). 12.10. klo 08 Kotiniityllä 2 koirasta ja naaras (Markku Ojala). 14.10. klo 17 Viikin pellolla kesy, ruokaili 50 m päässä (Tarja Katajisto). 8.12. klo 16.15. Viikin pellolla 2 (Tarja Jussila).

Matelijat ja sammakkoeläimet

Sisilisko

Aikaisia havaintoja: 12.3. isolepinkäisellä Viikinojan varressa sisilisko, jonka varastoi pajun oksanhankaan. Ulkoiljarouva nähnyt samana päivänä Hakalan voimalinjan alla sisiliskon (HS). 19.5. Kuusiluodon pitkoksilla (EH) 8.7. Kuusiluodon pitkoksilla 9, joista 5 naarasta, 1 koiras, 3 vuonna 2014 syntyneitä. Aikuinen yksilö 17.6 Kotiniityn W-reunan/Säynäslahden tervaleppäluhdan E-reunan ojanpenkalla. 10.8 tämän kesän poikanen (n. 5 cm pituinen) ulkoilutiellä Mölylän kallion kohdalla. (HS)

25.05.2015 Fastholma, kaupungin varikko (Henri Koskinen).

Tavallinen sammakko

8.4 Mölylän palstojen lammessa 7 (Tapani Järvinen). 10.4 Mölylän palstojen lammikossa kuusi sammakkoa parittelemassa (eli 3x2) ja kutua kellumassa (Tapani Järvinen).

Mölylän NW-reunan ojassa (Mölylän ja Pikku-Mäyrämetsän välissä) 10.4 kuusi sammakkoa, jotka eivät paritelleet. 12.4, tuossa ojassa kymmenen sammakkoa, mutta ei vielä parittelua (HS)

15.04 Taka-Viikki, Ratsastustallin takana oleva pelto-oja, 17 kutupuuhissa; 17.04 sama paikka 112 sammakkoa pinnalla yhtä aikaa. ja 18.04 sama paikka n. 20 sammakkoa, 18.4. Latokartanon kirkon lampareet n. 45 kuturypästä (Henri Koskinen). 20.04 Fastholman lumenkaatopaikka, N-puoli, sammakko 12 ja kuturypäs 25 (Henri Koskinen).

Viitasammakko

25.4. Pornaistenniemessä paljon kutuääntä. 8.5. yöllä kutuääntelyä: Pornaistenniemen etulampareen koko länsireunalla, puhdistamon suoran eteläpuolella, Purolahden tornin molemmin puolin (tulvaniityllä sekä Purolahden puolella) ja Saunalahden NE-kulmassa (HS).

Rupikonna

21.6. klo 00.20. Lammassaaren pitkosten saareke isohko Ainoa havaintoni alueelta 1990-2015 (EH). Viikinrannan, Viikinmäen ja Säynäslahden alueella lajiin törmää vuosittain (Janne Koskinen).

Vesilisko

22.4 klo 00.05. ylittämässä ulkoilutietä puhdistamon ojan suoralla. Liikkui hitaasti kohti puhdistamon ojaa. Oli tulossa teollisuusalueen puolelta ulkoilutietä. Pituudeltaan n. 10 cm (Hannu Sarvanne). 11.7. Kuusiluodon pihalla, löytyi kariketta haravoidessa. Valokuvattu.